

at saafremt Præsterne ved at faa Loven af 4. Oktober praktiseret i Sønderjylland muligvis skulde faa lidt mindre i Indtægt; kunde denne Bestemmelse i Loven om Præsteembedernes Besættelse i de sønderjydske Landsdele faa Anvendelse, saa at Statskassen paa den Maade skaffede dem Erstatning for den mulige Nedgang, som Afgivelsen af Jord vilde betyde for dem. Men da den højtærede Kirkeminister saa bestemt tager Afstand fra Forslaget, men derimod har stillet i Udsigt, at han vil henstille til Stiftsøvrigheden i Haderslev, at den ikke sanktionerer nogen Forpagtningskontrakt af en længere Varighed end 2 Aar; og vi altsaa ved at stille vort Ændringsforslag har opnaaet, at der sandsynligvis vil blive slaaet Bom for, at den sønderjydske Præstegaardsjord bliver bortforpagtet i 8 eller 16 Aar, skal jeg tillade mig at tage Ændringsforslag Nr. 14 tilbage i Haab om, at den højtærede Kirkeminister vil have et vaagent Øje med det Spørgsmaals Betydning, jeg her har fremdraget.

Formanden: Ændringsforslag Nr. 14 er taget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Ophold). Da det ikke er Tilfældet, er det bortfaldet.

Kirkeministeren (J. C. Christensen): Der er jo en fundamental Modsætning mellem Mindretallets Betragtning og min og derfor ogsaa mellem Mindretallets Ændringsforslag og Lovforslaget, nemlig den, at medens jeg ønsker at imødekomme Sønderjyderne fuldt ud, saaledes at de faar valgt en kirkelig Forsamling til at afgive Betænkning, saa ønsker de to Mindretal kun at imødekomme Sønderjyderne, forsaavidt, som man vil give dem en anden Forsamling end den, de ønsker; man vil give dem en Forsamling, hvortil ogsaa Rigsdagen vælger Medlemmer. Men det er ikke det, man dernedefra har ønsket. Det, man dernedefra har ønsket, er et Udvalg i Lighed med Udvalget af 1903, som var et kirkeligt Udvalg, nemlig valgt af Menighedsraad, Præster og Biskopper. Det er det, man har ønsket; og her vil man lægge Mærke til — og det vil vi komme til at lægge Mærke til flere Gange i den kommende Tid —, at der ikke er Tale om at genforene den sønderjydske Landskirke med Folkekirken — de har ikke nogen Sinde været forenede —, men her er der Tale om en helt ny Forening, om en saadan kan finde Sted. Nede i Sønderjylland fik man sin Kirkelovgivning, før vi fik den efter Reformationen, eller rettere sagt: man fik Reformationen og dens Virkninger tidligere

i Sønderjylland end her. Selvfølgelig havde man kirkelig Lovgivning, det har man altid haft; i den katolske Kirke havde vi den kanoniske Ret at rette os efter, den gjaldt baade i Sønderjylland og her og alle Vegne, hvorhen den katolske Kirke havde udbredt sig. Men da dennes Myndighed brast, og man gik over til at skabe en anden Kirkelovgivning, fik man i Sønderjylland en kirkelig Grundlov; en Kirkedag, kan man for saa vidt godt sige, før vi fik den her, og den har man holdt fast paa i Sønderjylland senere. Ganske vist gjaldt der for enkelte Strækninger i Sønderjylland som Tønninglen og Enklaverne i Ribe Stift en anden Ordning, men ellers har man i Sønderjylland holdt fast ved sin Selvstændighed, og det har man ogsaa gjort under det preussiske Herredømme, saa Selvstyret dér i kirkelig Henseende har aldrig været taget fra dem, saaledes som det skete her under Enevælden. Derfor føler de sig saa stærke i saa Henseende og kræver bestemt, at deres Selvstyre skal respekteres; det kommer vi ikke udenom. De vil ikke, naar de ønsker at faa en Adgang til at udtale sig, finde sig i en saadan Betragtning som den, der er fremsat af det ærede 10de Medlem for 2den Kreds (Dahl), at Rigsdagen kunde jo vælge; Menigheden, Folkekirkens Medlemmer, behøver ikke at vælge gennem Menighedsraadene, thi de aller fleste Mennesker hører jo til Folkekirken, og saa kan Rigsdagen vælge. Men Rigsdagen er ikke nogen kirkelig Forsamling — der er endogsaa en Gang sagt paa Rigsdagen af en betydelig Mand, at det var et hedensk Hus. Det er maaske for meget at sige, men det er i alt Fald ikke en kirkelig Forsamling, den kan ikke vælge kirkelige Repræsentanter. Det maa vi huske paa, at saaledes ser man paa det dernede, derfor har man forlangt et saadant Udvalg, og naar jeg har stillet Forslag derom, er det for at imødekomme dette Ønske.

Den Forskrækkelse, der her er, for, at dette Udvalg skal udarbejde et Forslag om en Kirkeforfatning, en Kirkedag, som vi kalder det, mener jeg er ikke paa sin Plads. Jeg har sagt, at jeg vil ikke fremsætte et saadant Forslag for Udvalget; Udvalget vil ikke fra min Side faa nogen Foranledning til at udarbejde et saadant Forslag. Det er det, jeg har udtalt. Jeg har ikke udtalt mig om, hvad jeg til sin Tid vil fremsætte for Rigsdagen, for der er jeg enig med det ærede Medlem (Dahl) i, at jeg kan ikke vide noget om, hvorvidt jeg bliver siddende som Kirkeminister, det kan ingen vide. Men det skal det ærede Medlem heller ikke bekymre sig